

Кравченко О. Л.

ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»

Куцевська О. С.

ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»

Носко А. М.

ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»

ЖУРНАЛІСТСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ О. БІЛОКОБИЛЬСЬКОГО В КОНТЕКСТІ РЕЛОКОВАНИХ ЛУГАНСЬКИХ МЕДІА

Стаття присвячена дослідженню особливостей функціонування релокованих луганських медіа через призму журналістської діяльності О. Білокобильського, вивчено, як досвід вимушеного переміщення редакцій вплинув на змістову спрямованість публікацій журналіста, виявлено виклики й особливості функціонування переміщених медіа, охарактеризовано внесок О. Білокобильського в документування воєнних злочинів і розвінчання міфів щодо Донбасу. Доведено, що релоковані луганські медіа відображають зміни, що відбуваються з українському інформаційному просторі під час російсько-української. В екстремальних умовах відбувається переосмислення ролі переміщених періодичних видань, які показують високий рівень адаптації й подекуди трансформацію тематичного фокусу від локального до глобального, що загалом формує їхню нову ідентичність і місію. Виокремлено тематичні пріоритети професійної діяльності журналіста: російська пропаганда та її наслідки, викриття методів російської інформаційної війни, спрямованої на дискредитацію України й маніпулювання свідомістю мешканців ТОТ; політичні механізми, які використовують окупаційні адміністрації для контролю територій; навіязування окупаційними адміністраціями російських програм у навчальних закладах на ТОТ, формування системи позашкільної освіти, яка покликана сформувати у дітей російську ідентичність; занепад місцевої економіки й перетворенням ресурсів регіону на інструмент збагачення окупаційної влад. Попри вимушену втрату читачів, погрози й залякування, журналістська діяльність О. Білокобильського демонструє, як луганські медіа стають голосом окупованих територій, виступають адвокатами свого регіону на національному й міжнародному рівнях, документуючи злочини рф, протидіючи пропаганді й зберігаючи пам'ять про малу батьківщину.

Ключові слова: О. Білокобильський, релоковані медіа, регіональні ЗМІ, журналістська творчість, тематика журналістських матеріалів.

Постановка проблеми. Російсько-українська війна спричинила масштабну трансформацію інформаційного простору України. Значна частина незалежних регіональних медіа вимушено релокована з окупованих або прифронтових територій, що зумовило не лише зміну місцеребування редакцій, а й переосмислення змісту, цінностей, фінансування, призначення журналістики: «Війна загострила в медіа розуміння своєї ролі та місії в суспільстві. <...> Війна змусила медіа вийти зі своєї звичної зони комфорту, змінити підходи до комунікації з аудиторією, формування контенту, фінансової стійкості й навіть прозорості» [17]. Про значення переміщених видань у підтримці ідентичності громад окупованих міст, чий мешканці розкидані по світу, про важливість

формування для них спільного інформаційного простору, що допомагає їм відчувати себе спільнотою й зберігати пам'ять, наголошує регіональна представниця Інституту масової інформації в Луганській області В. Троян: «Медіа з окупованих та зруйнованих міст продовжують працювати. Для них важливо зберігати зв'язок із людьми, які залишилися, та підтримувати тих, хто вимушений був виїхати. Інформація – це не лише факти, це спосіб підтримати ідентичність громади, дати людям надію та можливість відчувати себе частиною чогось більшого. Кожне з цих видань робить все можливе, щоб продовжувати розповідати правду, навіть коли міст більше немає, а людей розкидало по всьому світу» [12]. У цьому контексті постать журналіста Олександра Білокобильського

ського, який продовжив фахову діяльність після полону й втрати домівки, є репрезентативною для розуміння стійкості, адаптивності й місійності української регіональної журналістики під час російсько-української війни.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Попри актуальність вивчення досвіду релокованих, зокрема луганських, періодичних видань, особливості їхньої медіапрактики під час війни росії проти України не були предметом систематичних досліджень вітчизняних журналістикознавців. Із поодиноких розвідок виділяється праця О. Чубука [18], у якій досліджується своєрідність організації роботи редакцій після релокації й деокупації. До висвітлення специфіки функціонування переміщених ЗМІ більше зверталися журналісти-практики. До прикладу, спецпроект «Історії релокованих медіа» від «Детектор медіа» присвячений періодичним виданням, що, незважаючи на зовнішні виклики, зберегли свої колективи й навіть розширили свою діяльність. Тематичні й організаційні зміни в діяльності переміщених медіа, їх цінність як форми опору, інструменту правди, солідарності й зв'язку з місцевими громадами були предметом дописів [10; 14; 16] В. Троян і її інтерв'ю з луганськими й донецькими журналістами, зокрема й з О. Білокобильським, на «Громадському радіо» та для Інституту масової інформації [11; 12; 13]. Журналістська діяльність О. Білокобильського закономірно стала об'єктом вивчення викладачів і здобувачів вищої освіти кафедри журналістики двічі релокованого ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка». Зокрема, автори цієї статті дослідили особливості застосування художньо-виражальних засобів у заголовках публікацій О. Білокобильського та з'ясували їхнє значення у формуванні емоційної виразності, семантичної глибини й індивідуального стилістичного почерку автора [3].

Постановка завдання. Мета розвідки – розкрити особливості функціонування релокованих луганських медіа через призму журналістської діяльності О. Білокобильського. Завдання статті: з'ясувати, як досвід вимушеного переміщення редакцій вплинув на змістову спрямованість публікацій журналіста; на прикладі його професійної діяльності визначити виклики й особливості функціонування релокованих періодичних видань; охарактеризувати внесок О. Білокобильського в документування воєнних злочинів і розвінчання міфів щодо Донбасу. Вплив релокації під час російської агресії на діяльність регіональних медіа й на жанрово-змістову трансформацію жур-

налістської практики їхніх співробітників неодноразово ставали предметом інтерв'ю й коментарів О. Білокобильського для різних українських медіа, тому об'єктом дослідження виступають публіцистичні праці журналіста та його медіаактивність на «Громадському радіо», «Галичині TV» та ін.

Виклад основного матеріалу. Корінний луганчанин О. Білокобильський починав свій шлях у луганських виданнях «Добрий вечер» і «Фиеста», луганському випуску «Комсомольской правды в Украине», першому в обласному центрі глянцевого журналі MACHiNE, медіа «Молодогвардеец» і «Реальная газета». До 2014 р. журналіст зосереджувався на темах, пов'язаних із регіональною специфікою Луганської області, культурними подіями, проблемами місцевих громад, соціально-економічними викликами регіону: «<...> нас цікавили різні економічні штуки, можливо махінації певних людей – нецільове використання бюджетних коштів, меншою мірою такі речі, як іноземний вплив на ситуацію в Україні й безпосередньо на ситуацію в Луганській області» [13].

Після двотижневого полону в Луганську у вересні 2014 р., де на «виправних роботах» О. Білокобильський вантажив мішки з піском, й вимушеного переїзду до Харкова тематика його творчості змінилася. Через нові умови й потреби суспільства журналіст інформував військових і цивільних щодо ситуації в регіоні й просування російських окупантів, зосередився на інформаційній складовій гібридної війни, відшукуючи докази російського втручання: «Ми [журналісти «Реальної газети». – О. К., О. К., А. Н.] приділяли увагу використанню інформаційних спеціальних операцій. Тобто організація росіянами так званих «стихійних» виступів, «стихійної» активності в соцмережах. <...> Коли почалася війна, ми як діти раділи, коли знаходили докази того, що це дійсно російський вплив, що це дійсно постачання військової техніки та боєприпасів. Ми виявляли шляхи, якими ці колони просувалися. Пам'ятаю, як знаходив на супутникових знімках сліди через Провальський степ – заповідну зону на півдні Луганщини. Якщо в програмі «Google Планета Земля» відкрити зрізи за часом, можна побачити, що перед вторгненням 2014 року там були заповідні цілинні степи, а потім на супутникових знімках видно накатані дороги. Зрозуміло, що це йшла військова техніка» [13]. Розвінчання російської пропаганди й викриття ролі рф у подіях так званої «руської весни» в Луганській і Донецькій областях стали одними з основних тем творчості журналіста.

Як заступник головного редактора О. Білокобильський продовжив свою діяльність у виданні «Реальна газета», яке з друкованого суспільно-політичний тижневика (до середини липня 2014 р.) трансформувалося в «інформаційно-аналітичний онлайн-проект про Донбас і не тільки» [8]. У шапці сайту зазначено жанрово-тематичну спрямованість медіа – «розслідування й аналітика на сході України», що підкріплюється рубриками «Розслідування», «Аналітика», «Антифейк», «Переселенці» та ін. Відповідно ЗМІ концентрувалося на вивченні життя на окупованих територіях, висвітленні злочинів РФ, виявленні фейків, спростуванні дезінформації, роз'ясненні нововведень, що стосуються ВПО.

Контент видання спрямовувався й на мешканців окупованих територій, тому воно виходило переважно російською мовою. Питання використання російської мови в українських ЗМІ, спрямованих на ТОТ, О. Білокобильський обговорював у програмі «Бути українцем» Івано-Франківського обласного телебачення «Галичина TV» (2021 р.): «Якщо ми хочемо донести до них [людей в окупації. – *О. К., О. К., А. Н.]* певні меседжі, то правильно з ними спілкуватися російською. Я не бачу в цьому нічого погано. Я візьму наше видання “Реальну газету”. Ми публікуємо матеріали й українською теж. Але ми хочемо, щоб нас продовжували читати на непідконтрольній території, тому ми публікуємо російською більшість матеріалів» [19]. Про ефективність такої позиції до повномасштабного вторгнення свідчить те, що наприкінці 2022 р. редактор «Реальної газети» А. Діхтяренко повідомив про зменшення її підписників через погрози окупантів: «Ми знаємо, що якісь перевірки, рейди були в бюджетників на окупованих територіях, дивилися телефони. Ми про це знали. У цей час люди масово видаляли VPN. Відповідно, не заходили на сайт, чистили історію, відписувалися від нас у соцмережах. Ось це сильно впливало на відвідуваність. Тобто окупантам без різниці, якою мовою люди нас читають. Вони переслідують їх за це. І роблять так, щоб це було неможливо» [Цит. за: 9]. Ізолювання населення від не контрольованих окупаційною владою джерел інформації, політика його залякування, щоб унеможливити доступ до незалежних українських медіа, викликало примусову самоцензуру. Зіткнувшись із прямими погрозами, мешканці окупованих територій змушені були відмовлятися від доступу до вільного інформаційного простору заради власної безпеки.

Наразі контент «Реальної газети» винятково україномовний, на сайті відсутня навіть можли-

вість перекласти матеріали російською мовою, біля іконки «російська мова» уточнюється: «країна-терорист».

Принагідно зауважимо, що окупаційна влада не тільки успішно створює інформаційний вакуум на ТОТ, де російська пропаганда стає майже єдиним доступним джерелом інформації, але й толерує російських пропагандистів і колаборантів, які здійснюють інформаційні атаки на луганських журналістів, котрі об'єктивно висвітлюють події на ТОТ. Тиску, спроб зламів, зненаги в соцмережах та ін. зазнали луганські й донецькі медійники О. Фалін, О. Артюх, Я. Чумаченко, А. Руденко, А. Кравченко [16]. Про дискредитацію українських журналістів і особисті образи свідчив О. Білокобильський: «Кібератак як таких поки не було, але спроби зламу і фішингові листи трапляються постійно. Лише минулого тижня ми отримали лист із нецензурною лайкою та образами про те, що ми ‘бандерівці’, а Луганщина – “ісконно русская земля”. Хоч це і не прямі погрози, але між рядків читається, що вони хотіли б дістатися до нас» [Цит. за: 16].

О. Білокобильський взяв активну участь у відновленні інтернет-видання «Східний Варіант», яке почало виходити у 2008 р. як друкована луганська газета «Восточный Вариант» за ініціативи журналістів С. Іванова і М. Воротинцевої. 1 вересня 2014 р. медіа припинило діяльність, оскільки, намагаючись висвітлювати правду про події «руської весни», його співробітники потрапили в «розстрільні списки» терористів. Повернути ЗМІ до життя у 2019 р. вирішив Д. Казанський. У перші місяці відновлення йому допомагав О. Білокобильський, для котрого цей час став етапом пошуків і виробленням нової концепції: «Була ідея зробити ресурс, який охоплював би не тільки Луганську та Донецьку область, а й Запорізьку, Харківську, Дніпропетровську. Тобто чи не увесь лівий берег України. Команда слідувала за новинами, я шукав авторів у регіонах, які нас цікавили. Певною мірою, я вважаю, ми досягли тоді успіху» [Цит. за: 6].

У 2020 р. Кризовий медіацентр «Сіверський Донець» у м. Сіверськодонецьку започаткував випуск онлайн-видання «Зміст», яке, на відміну від «Реальної газети», виходило українською мовою. До його роботи долучився О. Білокобильський, який описував побоювання медійників засновувати в російськомовному регіоні україномовного ЗМІ: «Останнім часом на Луганщині більшість видань іде, так би мовити, за читачам і дає йому те, що він хоче бачити, нібито, – російськомовні тексти, російськомовні новини. Ми насправді

дещо хвилювалися [коли засновували українськомовне медіа. – О. К., О. К., А. Н.], чи буде в нас відвідуваність. Але ні – читають!» [19]. За словами голови Кризового медіацентру О. Ніжельської, після релокації у 2022 р. ЗМІ, як і раніше, «зосереджений на розповідях про людей із Сіверсько-донецька – тих, хто залишився в місті, і тих, хто був змушений виїхати» [15].

З 2024 р. О. Білокобильський став головним редактором оновленого медіа «Восточный фарватер», що працювало на Луганщині протягом 2015–2019 рр. і просувало українські наративи на прифронтових територіях. Під зміненою назвою «Фарватер.Схід» видання почало виходити за підтримки Media Development Foundation. ЗМІ орієнтувалося на переселенців із Луганської області в Україні й за кордоном, мешканців ТОТ, що прагнули залишатися частиною Української держави, тих, хто шукав об'єктивної інформації про події на сході країни, їх причини й наслідки.

Мета оновленого медіа сформульована в рубриці «Про нас»: «Війна, що іде 10 років, її передумови і наслідки, боротьба за землю і душі людей, – це наш контентний фокус. Ми пишемо про життя переселенців. Ми досліджуємо таємні операції російських спецслужб в Україні та за кордоном. Ми протидіємо пропаганді РФ, спростовуємо її наративи та пояснюємо дійсний стан речей. Ми розповідаємо про реалії життя в окупації і розслідуємо діяльність колаборантів. Наша мета – писати так, щоб досягати змін у суспільстві» [7].

Позиція команди видання свідчить про зміни українського медіаландшафту: регіональні пресові органи, зокрема луганські, що закономірно зосереджувалися на місцевих новинах, після повномасштабного вторгнення розширили тематику до висвітлення глобальних наслідків війни, міжнародної реакції, воєнних злочинів і гуманітарних катастроф. Тобто регіональні події набули міжнародного виміру: «Через війну назви наших рідних міст і містечок стали відомі усьому світові. Ми воліли б, щоб цього не було ніколи. Принаймні щоб не в такий спосіб прославилися наші Луганськ і Кременна, Сєвєродонецьк і Старобільськ. Та Луганщина включена до світового контексту саме у цій якості» [1], – писав О. Білокобильський. Таке масштабування вимагає від регіональних журналістів пояснення контексту й більшого фокусу на універсальних цінностях, як-от права людини, наслідки війни, щоб бути зрозумілими для ширшого кола споживачів.

Тематичний діапазон журналістської творчості О. Білокобильського можна охарактеризувати словами самого медійника з програмової статті про

«Фарватер.Схід»: «писати «про те, як змінюється життя людей і держави. Як впливає війна на економіку й суспільство. Як російська пропаганда викривлює реальність. Ми пишемо про колаборантів, які незаслужено досі позбавлені уваги українських правоохоронців. Ми викриваємо злочини окупантів» [1]. Відповідно до заявленого пріоритетними темами журналістських матеріалів О. Білокобильського виділяємо такі:

– російська пропаганда та її наслідки, викриття методів російської інформаційної війни, спрямованої на дискредитацію України й маніпулювання свідомістю мешканців ТОТ: «Як РФ використовує Фейсбук у війні проти України» (Реальна газета. 16.03.2023), «КВН: жарти з присмаком крові» (Реальна газета. 13.01.2024), «Чи здавалися під Різдво добровільно в полон прикордонники на Сумщині?» (Реальна газета. 19.01.2024), «Хто такий Микола Тарасенко. Як Храм усіх релігій на Луганщині перетворився на базу атамана Козичина, а екс-археолог став штатним екстрасенсом росТБ» (Фарватер.Схід. 23.02.2025).

Травматичними для журналіста є стереотипи про те, що навесні 2014 р. більшість населення Донбасу підтримувала сепаратизм, що на окупованих територіях залишилися самі колаборанти. Розвінчання цих переконань медійник не тільки присвятив статті в релокованих ЗМІ (скажімо, «Соціологія зламу часів: чи був Донбас-2014 цариною “сепарів”» (Реальна газета. 11.04.2024)), а й виступив у ролі автора матеріалів і редактора збірки «Примарна ясність: міфи і стереотипи навколо Донбасу і війни» (2024 р.). Назву видання його друга редакторка Н. Нестеренко пояснила поширеним уявленням про Донбас як про «примарну ясність» – ситуацію, коли здається, що все зрозуміло, але насправді реальність набагато складніша [5].

О. Білокобильський бореться з російськими наративами не тільки в українському інформаційному полі: він звернувся до російської служби німецького медіа Deutsche Welle щодо маніпулятивного заголовка відеосюжета «У 12 років – на війну? Урок початкової військової підготовки на заході України», після чого DW його змінило на «Початкова військова підготовка: як українські підлітки готуються захищати себе та свою країну від РФ». У статті «Як “Фарватер.Схід” допоміг Deutsche Welle стати краще» [2] О. Білокобильський пояснив, чому, на його думку й думку українських медіаекспертів, заголовок не відповідає журналістським стандартам і має потенціал, який активно може використовуватися російською про-

пагандою для дискредитації України. Цей епізод свідчить про вплив луганських медійників на формування адекватного образу України у світовому інформаційному просторі;

– політичні механізми, які використовують окупаційні адміністрації в «ЛНР» і «ДНР» для контролю територій, відсутність правового захисту для жителів ТОТ, розкриття антидемократичних практик, репресій і пропагандистських кампаній: «Навіщо Кремль лишає українські паспорти “єдинороссам”» (Реальна газета. 28.04.2023), «Ціни на ТОТ: чи зростають вони насправді?» (Реальна газета. 20.02.2023), «Знищенням чоловіків Донбасу Росія налаштовує ОРДЛО проти України» (Зміст. 13.08.2022). Останній матеріал висвітлює також проблему деокупації Донбасу, яку неодноразово порушував О. Білокобильський. Зокрема, про неможливість реінтеграції без активної інформаційної роботи йшлося в радіоефірі «Громадського радіо» під промовистою назвою «Луганцям важливо показати, що саме росіяни захоплювали їхнє місто – головред “Фарватер.Схід”» [11];

– нав’язування окупаційними адміністраціями російських програм у навчальних закладах на ТОТ, формування системи позашкільної освіти, яка покликана сформувати у дітей російську ідентичність: «Заказывание Донбасса. Расследование РГ» (Реальна газета. 06.04.2022), «Заказывание триває. Чому окупанти поставили на паузу нові кадетські корпуси» (Реальна газета. 27.12.2022), «“Разговори о важном”» перед кінцем федерації» (Трибун. 01.11.2022). Резонансним матеріалом О. Білокобильського стало розслідування «“Движение Первых”: як на ТОТ українську молодь учать бути рускими», що проводилося «Реальною газетою» за підтримки мережі організацій та осіб, об’єднаних спільною метою протидії й викриття дезінформації Open Information Partnership. У розслідуванні висвітлено політику росії, спрямовану на стирання української ідентичності дітей на ТОТ, що розглядається як форма культурного геноциду. Для ширшого розголосу про довгострокові наслідки такої політики результати розслідування були представлені громадськості на майданчику «Медіацентру Україна» за участі О. Білокобильського, головного редактора «Реальної газети» А. Діхтяренка, головного редактора луганського онлайн-медіа «Трибун» О. Артюха й радниці з адвокації ГС «Українська мережа за права дитини» А. Степули [4].

Стаття «“Движение Первых”: як на ТОТ українську молодь учать бути рускими» не тільки закликає українців осмислювати процеси дена-

ціоналізації української молоді, що становить загрозу для майбутньої реінтеграції цих територій і відновлення єдності українського суспільства, а також виступає документальним свідченням культурного геноциду на міжнародному рівні. Про роль релокованих медіа як фіксаторів злочинів рф О. Білокобильський наголошував в інтерв’ю В. Траян: «До прикладу, у нас виходили матеріали, де ми оприлюднювали прізвища з фотографіями зі сторінок у соціальних мережах льотчиків, які робили бойові вильоти, бомбардували мирні українські міста. Ми продовжуємо виявляти неочевидні для широкого загалу речі» [13];

– соціальні проблеми на ТОТ, ізоляція їх мешканців від України, примусове отримання громадянства росії: «Чому в окупованому Луганську зростають ціни на нерухомість» (Реальна газета. 08.02.2023), «Больові точки “ЛНР”. Що відомо з секретних паспортів міст ТОТ» (Реальна газета. 02.05.2023), «Нова залізна завіса. Як РФ ізолює окуповані території і до чого готуватися решті регіонів Росії» (Реальна газета. 21.12.2023);

– економічні проблеми ТОТ, занепад місцевої економіки й перетворенням ресурсів регіону на інструмент збагачення окупаційної влади: «Вугілля з Росії: імпорт чи контрабанда з окупованих територій?» (Реальна газета. 27.09.2017), «Донбасский уголь и крымская земля Медведчука. Расследование “РГ”» (Реальна газета. 03.03.2021). Останній допис став гучним розслідуванням О. Білокобильського про причетність тоді ще народного депутата В. Медведчука і його оточення до незаконного видобутку й експорту вугілля з окупованих територій Донбасу.

Висновки. Релоковані луганські медіа відображають зміни, що відбуваються в українському інформаційному просторі під час російсько-української війни. В екстремальних умовах відбувається переосмислення ролі переміщених періодичних видань, які показують високий рівень адаптації й подекуди трансформацію тематичного фокусу від локального до глобального, що загалом формує їхню нову ідентичність і місію. Попри вимушену втрату читачів, погрози й залякування, журналістська діяльність О. Білокобильського демонструє, як луганські медіа стають голосом окупованих територій, виступають адвокатами свого регіону на національному й міжнародному рівнях, документуючи злочини рф, протидіючи пропаганді й зберігаючи пам’ять про малу батьківщину. Перспективним вважаємо дослідження тематичних і жанрових особливостей журналістської творчості О. Білокобильського.

Список літератури:

1. Білокобильський О. Ми завжди повертаємося, ставши краще. *Фарватер.Схід* : сайт. 17.06.2024. URL: <https://surl.li/bkprzay> (дата звернення: 04.06.2025).
2. Білокобильський О. Як «Фарватер.Схід» допоміг Deutsche Welle стати краще. *Фарватер.Схід* : сайт. 03.07.2024. URL: <https://surl.li/lruulk> (дата звернення: 04.06.2025).
3. Кравченко О., Куцевська О., Носко А. Роль засобів художньої образності в заголовках публікацій О. Білокобильського. *Регіональні ЗМІ України : історія, сучасний стан та перспективи розвитку* : матеріали VI Всеукр. наук.-практ. конф. / відп. ред. Галич А. О. Полтава : Вид-во ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», 2025. С. 139–149.
4. Ми роками будемо працювати з індоктринованими дітьми. Ідеологічна обробка дітей на ТОТ охоплює майже всіх школярів. *Реальна газета* : сайт. 10.10.2024. URL: <https://surl.li/mmxjpp> (дата звернення: 04.06.2025).
5. Нестеренко Н. Передмова. *Примарна ясність: міфи і стереотипи навколо Донбасу і війни* / за заг. ред. О. Білокобильського та Н. Нестеренко / ГО «Східноукраїнський центр громадських ініціатив». Київ : ФОП Ямчинський О.В., 2024. С. 6–14.
6. Павлій І. Східному Варіанту – 15 років: розповідаємо нашу історію та ділимося планами на майбутнє. *Східний варіант* : сайт. 27.08.2023. URL: <https://v-variant.com.ua/article/skhidnomu-variantu-15-rokiv/> (дата звернення: 04.06.2025).
7. Про нас. *Фарватер.Схід* : сайт. URL: <https://farvatermedia.com/about-us/> (дата звернення: 04.06.2025).
8. Про редакцію. *Реальна газета* : сайт. URL: <https://realgazeta.com.ua/o-nas/> (дата звернення: 04.06.2025).
9. «Реальна газета» через погрози окупантів масово втратила аудиторію на захоплених територіях. *Інститут масової інформації* : сайт. 28.12.2022. URL: <https://surl.li/vqgckp> (дата звернення: 04.06.2025).
10. Троян В. Історії зниклих голосів: як війна змінила медіаландшафт Луганської області. *Громадське радіо* : сайт. 29.05.2025. URL: <https://surl.li/txgqsz> (дата звернення: 04.06.2025).
11. Троян В. Луганцям важливо показати, що саме росіяни захоплювали їхнє місто – головред «Фарватер.Схід». *Громадське радіо* : сайт. 08.09.2024. URL: <https://surl.li/hnxxfn> (дата звернення: 04.06.2025).
12. Троян В. «Медіа – це про людей, а не територію»: як релоковані видання зі зруйнованих міст продовжують працювати. *Громадське радіо* : сайт. 28.02.2025. URL: <https://surl.li/fqutqr> (дата звернення: 04.06.2025).
13. Троян В. Ми продовжуємо виявляти неочевидні для широкого загалу речі – журналіст «Реальної газети». *Інститут масової інформації* : сайт. 30.03.2023. URL: <https://surl.li/wmixtm> (дата звернення: 04.06.2025).
14. Троян В. Релоковані медіа Луганщини: нові стратегії фінансування через донати і розвиток спільнот. *Громадське радіо* : сайт. 28.02.2025. URL: <https://surl.li/dzzezv>
15. Троян В. Окупанти знесли в Сіверськодонецьку будівлю, де була редакція видання «Зміст». *Інститут масової комунікації* : сайт. 17.12.2024. URL: <https://surl.li/xncglt> (дата звернення: 04.06.2025).
16. Троян В. Українські журналісти під прицілом пропаганди: досвід медійників із Луганщини та Донеччини. *Громадське радіо* : сайт. 28.01.2025. URL: <https://surli.cc/hkqtsx> (дата звернення: 04.06.2025).
17. Усвідомлення справжньої ваги слова. Медійники – про те, що сталося з українською журналістикою під час війни. *Детектор медіа* : сайт. 06.06.2023. URL: <https://surl.li/updxes> (дата звернення: 04.06.2025).
18. Чубук О. Л. Особливості організації роботи редакцій після релокації і деокупації. *Європейські орієнтири розвитку України: науково-практичний вимір в умовах воєнних викликів* : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (Одеса, 26 квіт. 2024 р.) / НУ «ОЮА» ; за заг. ред. С. В. Ківалова ; відп. за вип. М. Р. Аракелян. Одеса : Фенікс, 2024. С. 956–958. URL: <https://hdl.handle.net/11300/28147> (дата звернення: 04.06.2025).
19. Юзьків Ю. Бути українцем. Олександр Білокобильський. *Facebook* : соціальна мережа. 25.07.2022. URL: <https://www.facebook.com/watch/?v=2851008558496705> (дата звернення: 04.06.2025).

Kravchenko O. L., Kutsevska O. S., Nosko A. M. JOURNALISTIC ACTIVITIES OF O. BILOKOBYLSKY IN THE CONTEXT OF RELOCATED LUHANSK MEDIA

This article investigates the operational characteristics of relocated Luhansk media through the lens of O. Bilokobylskyi's journalistic activities. It examines how the experience of forced displacement of editorial offices influenced the content orientation of the journalist's publications, identifies the challenges and specificities of functioning for displaced media, and characterizes O. Bilokobylskyi's contribution to documenting war crimes and debunking myths about Donbas.

It is demonstrated that relocated Luhansk media reflect the changes occurring within the Ukrainian information space during the Russian-Ukrainian war. Under extreme conditions, a rethinking of the role

of displaced periodicals takes place. They exhibit a high level of adaptation and, in some instances, a thematic shift in focus from local to global issues, collectively shaping their new identity and mission.

The thematic priorities of the journalist's professional activities are identified: Russian propaganda and its consequences; exposing methods of Russian information warfare aimed at discrediting Ukraine and manipulating the consciousness of residents in the Temporarily Occupied Territories (TOT); political mechanisms employed by occupation administrations to control territories; the imposition of Russian programs in educational institutions within the TOT by occupation administrations and the formation of an extracurricular education system designed to instill a Russian identity in children; the decline of the local economy and the transformation of the region's resources into a tool for enriching the occupation authorities.

Despite the forced loss of readers, threats, and intimidation, O. Bilokobylskyi's journalistic work demonstrates how Luhansk media are becoming the voice of the occupied territories, acting as advocates for their region at the national and international levels, documenting the crimes of the Russian Federation, countering propaganda, and preserving the memory of their homeland.

Key words: *O. Bilokobylskyi, relocated media, regional media, journalistic output, thematic focus of journalistic materials.*